

Helikopter Ebeveynlik Neden Kötü Bir Fikir?

Shel Silverstein **Yardım Etmek** isimli şiirinde yardım etmenin ne olduğunu tek bir cümle ile şöyle özetliyor:

Bazı yardımlar, yardım etmenin ne demek olduğunu anlamamızı sağlayan türde yardımlardır. Bazı yardımlar ise onlar olmadan daha iyi yaşayabileceğimiz türde yardımlar!

Her ne kadar şair, anne babalardan bahsetmiyor olsa da, kesinlikle onları anlatıyor da olabilir. Çocuklarına yardım etmek her anne babanın DNA'larına kodlanmıştır. O halde yardım etmek nasıl kötü bir şey olabilir?

Shel Silverstone'un da belirttiği gibi bazı yardımlar hiç de yardımcı olmaz. Özellikle de hedef, çocukların bağımsız genç yetişkinlere dönüşmelerine yardımcı olmaksam...

Çocuğunuzun 'Yaşama Hazırlık Eğitimi'ndeki öğretmeni olduğunuzu hayal edin.(Gerçek hayattan pek de uzak bir fikir değil.) Uzun vadeli eğitim hedefiniz, çocuğunuza temel hayat becerilerini (sizin için önemli olanları) öğretmek olsun. Çocuğunuz "mezun" olmadan önce tüm ders müfredatını tamamlamak için toplam 18 yılınız var. Hayata hazır olmalarını sağlamak için çocuklarınızın hangi beceriler ve karakter özellikleri ile donatılmalarını isterdiniz?

Anne babaların çoğu şöyle bir liste ile gelirler: Bağımsızlık, özgüven, yaşam boyu öğrenen olmak, esneklik, empati ve benzerleri... Uzun vadeli hedefler tam da olması gerektiği gibi, ama ya yöntem? Her zaman öyle değil. İşin aslı, ebeveyn yaklaşımımız bazen hedeflerimizi doğrudan baltalar.

Örneğin, önceliğinizin "özgüven" olduğunu düşünün, ancak 13 yaşındaki çocuğunuz a)okul için bir türlü zamanında hazırlanamıyor b)okuldaki zorluklarla ve okul sonrası yapması gerekenlerle baş edemiyor. Aynı zamanda, çocuğunuzun kendi kendine yapmayı öğrenmesini istediğiniz şeyi onun için kendiniz yapma alışkanlığınız olduğunu düşünün. Bu durumda çocuğunuza özgüven mi öğretiyor oluyorsunuz? Yoksa başka bir şey mi?

"Bütün çocuklar zamanlarını ve sorumluluklarını yönetme yeteneğine sahip değil" diyebilirsiniz. Size katılıyorum. Gerçekten çocukların hepsi tüm bunları yüzde yüz olarak dengeleme yeteneğine sahip değil... Henüz. İnsanın kendi yaşamını yönetmeyi öğrenmesi yıllar alır. Çoğumuz hala ince ayarlar üzerinde çalışıyoruz. Öyle olsa bile, çocuklarımızın her şeyi kendi başlarına yapabilecekleri zaman gelmeden önce onlardan hiçbir şey talep etmezsek, onlara "acı" olmayı öğretiyor oluyoruz.

Küçük bir çocuk bile kendi kitaplarını ve oyuncaklarını kaldırmaya yardım edebilir. Bu ne bir "ceza" ne de "kötü" bir şeydir. Aksine onlara bıraktığımız ebeveynlik "mirasımızın" bir parçası olarak kendi başlarına bir şeyler yapmayı öğrenmelerini sağlayan bir hediyedir. Sonuçta hedef özgüven öyle değil mi?

Ancak anne babalar çocukları için çok fazla şey yaptıklarında (çocuğun yaşı ve becerisi ile orantılı olarak yapmaları gerekenden çok daha fazlasını yaparak), çocuklar daha az şey yapmaya başlıyorlar (yapabileceklerinden daha azını yaparak).

Peki bu çocuklar okula gittiğinde ve öğretmenleri onlardan eğitimleri hakkında daha aktif rol almalarını beklediğinde ne oluyor?

Ne yazık ki bu, hem bir sınıfta hem de bir okulun genel atmosferinde problem yaratabiliyor. Öğretmenler ve idareciler, çok yetenekli öğrencilerin (iyi eğitilmiş ailelerden gelen) çoğunlukla motivasyon ya da inisiyatif alma eksikliği yaşadıklarını belirtiyor. Eğitimcilerle yapılan görüşmeler, aileleri helikopter gibi sürekli etrafında gezinen çocukların bağımsız olarak ders çalışma ve öğrenme konusunda çok daha fazla zorluk yaşadığını ortaya çıkarıyor. Eğitimcilerden en çok duyduğumuz yorumlar ise şunlar: “Yapmakta oldukları şeyi ‘doğru’ yaptıkları konusunda, korkunç derecede fazla güvenceye ihtiyaç duyuyorlar. Onlara bu güvenceyi verseniz bile, yaptıkları şeyi, öğrenmelerini ve öğrendikleri şeyi uygulamalarını zorlaştıran bir stres seviyesi ile yapıyorlar.”

Eğer bağımsızlığa giden yolculuğunda (hem okulda hem hayatta) çocuğunuza yardımcı olmak istiyorsanız, aşağıdaki öneriler iyi bir başlangıç yapmanızı sağlayabilir:

- **Varsayımlarınızı gözden geçirin.** Yardım etmeye karşı bağımsızlığı desteklemek konusundaki ebeveyn rolünüzü yeniden gözden geçirin. Eğer, örneğin, “İyi bir ebeveyn her zaman çocuğu için *her şeyi* yapar” diye düşünüyorsanız, o zaman çocuğunuzun gelişiminin aleyhine olan fazladan şeyler yapıyor olabilirsiniz. Çocuğunuz için her şeyi yapmadan da iyi (hatta harika) bir ebeveyn olmanın yolları hakkında düşünmek için biraz zaman ayırın.
- **Çocuğunuzla konuşun.** Çocuğunuzla, onun büyümesinden ve giderek artan olgunluğundan ne kadar gurur duyduğunuz hakkında konuşun. Ona, “Kendini hangi alanlarda daha fazla bağımsız olmaya hazır hissediyorsun?” diye sorun. Çocuğunuzun söylemek istediklerini saygıyla dinleyin. İlave sorumluluk, ilave bağımsızlık ve kazanılan ayrıcalıklar konusunda birlikte bir karara varın.
- **Sorumluluk verin.** Bağımsızlık ve özgüven hakkında yaptığınız her konuşmaya sorumluluğu da dahil edin. Çocuğunuza, aile üyeleri ya da öğretmenleri ile yaptıkları anlaşmalara sadık kalmaları konusunda sorumluluk verin. Siz de yaptığınız anlaşmalara sadık kalma konusunda sorumluluk alın. (Eğer bu ödevlere karışmama konusunda anlaşmışınız anlamına geliyorsa, o zaman derin nefesler alın ve anlaşmanıza sadık kalın.)

Ebeveynlik yolculuğumuz temelde çocuklarımıza kendilerine bakmayı öğretmek ve onlara yaşlarına uygun fırsatlar sunarak kendi kararlarına ve yargılarına güvenmelerini öğrenmelerini sağlamaktır. Eğer iyi anne babalık yaparsak, bunun sonucunda çocuklarımız bize ihtiyaç duymayacaklardır. Ama onlara öğrettiklerimize her zaman ihtiyaç duyacak ve onları kullanacaklardır.

Kaynak: <http://www.takepart.com/article/2013/02/05/how-parents-can-help-teach-kids-be-independent-learners>